

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено
На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри проф. С.Л. Грабовська

Силабус з навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ ТА ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»,
що викладається в межах ОПШ «Політологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 052 «Політологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Львів 2022 р.

Силабус
курсу «Психологія та педагогіка вищої школи»
2022-2023 навчального року

Назва курсу	Психологія та педагогіка вищої школи
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська 1 (головний корпус університету)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальні та поведінкові науки»; 052 Політологія
Викладачі курсу	Проць Оксана Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Контактна інформація викладачів	o_krupska@ukr.net oksana.prots@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Коперника 3 (кафедра психології); електронною поштою o_krupska@ukr.net
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/master/spetsialnist-politolohiia-052-mahistratura
Інформація про курс	Курс викладається впродовж 1 семестру студентам 1 року навчання, які здобувають ОКР «Магістр» за спеціальністю «Політологія» Курс передбачає 3 кредити, загальна кількість 90 годин: 32 аудиторних годин (16 год. лекцій, 16 год. семінарсько-практичних занять) та 58 годин самостійної роботи студентів. Формою підсумкового контролю знань студентів є залік . Кількість годин в тиждень – 2.
Коротка анотація курсу	Курс «Психологія та педагогіка вищої школи» займається пошуком методів оптимізації навчального процесу з мінімальними затратами зусиль, ресурсів, вивченням особливості адаптації студентів до ВНЗ, взаємодії в системі викладач-студент. Психологія вищої школи розкриває саме психологічні особливості діяльності педагога, психологічні особливості засвоєння студентами нових знань та вмінь. Об'єкт - діяльність викладача викладачів та студентів. Предмет – взаємодія викладачів та студентів, що реалізується у навчальному процесі.
Мета та цілі курсу	Мета курсу «Психологія та педагогіка вищої школи» забезпечити професійну компетентність студентів з основ діяльності викладача й студента, акцентуючи увагу саме на психологічному аспекті цієї діяльності. Вивчення дисципліни «Психологія та педагогіка вищої школи» сприятиме підготовці студентів-магістрів до майбутньої педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі. Завдання: ознайомити студентів магістрів із основними психологічними аспектами діяльності викладача та взаємодії викладача й студента у навчальному процесі у ВНЗ.
Література для вивчення дисципліни	Основна: Базова 1. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с. 2. Галузинский В.М. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні / Галузинский В. М., Євтух М. В.– К. : Інтел, 1995. – 168 с. 3. Гура О.І. Вступ до спеціальності «Педагогіка вищої школи» : Навчальний посібник / О.І. Гура. – Запоріжжя, 2005. 4. Кудіна В.В. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.В. Кудіна, В.І., Юрченко. – К.: КСУ, 2004. – 176 с. 5. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник / А. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. 6. Мащенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи: Курс лекцій. – Кременчук, 2006. – 272 с. 7. Мельничук Л. Б., Шкабаріна М. А. Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник. – Львів: «Новий Світ- 2000», 2022. – 266 с. 8. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О. Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. – К. : НПУ, 2003. – 267 с. 9. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник. – К., «Дакор», 2020. – 178 с. 10. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с. 11. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи. Практикум : Навч. посібн. / Л.Г. Подоляк. – К. : Каравела, 2007. – 336 с.

	<p>12. Резван О.О. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.О. Резван, А.М. Приходько, О.О.Долгопол. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2021. – 128 с.</p> <p>13. Семиченко В..А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посібн. для студ. вищих пе. нав. Закл. / В..А. Семиченко. – К. : Вища школа, 2004. – 336 с.</p> <p>14. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.І. Слєпкань. – К. : Вища школа, 2005. – 240 с.</p> <p>15. Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т унів. «Україна», 2006. – 402 с.</p> <p>16. Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К: КСУ, 2004. – 176 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <p>1. Бойц Р. Поради викладачам початківцям: Практичний посібник / Р.Бойц. – К., 2005.</p> <p>2. Бурдейна Л. Діалогічне спілкування як необхідна умова формування моральної культури студентської молоді / Л. Бурдейна // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – №4. – С. 38-46.</p> <p>3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С.С. Вітвицька – К. : Центр навчальної літератури, 2006.</p> <p>4. Головінський І.З. Педагогічна психологія: Навч. посібник для вищ. шк. / І.З. Головінський. – К. : Аконті, 2003. – 288 с.</p> <p>5. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика. Навчальний посібник / Г..В. Ложкін, Н.І.Пов'якель. – К. : ВД «Професіонал», 2006. – 416 с.</p> <p>6. Тищенко В. М. Викладач вищої школи: феномен професії: Монографія. / В.М.Тищенко. – Львів : Сполом, 2006.</p>
Тривалість курсу	90 год. (3 кредити)
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 години семінарсько-практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Курс орієнтований на формування таких компетентностей:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПРО7. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.</p> <p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>знати: основні завдання і функції «Психології та педагогіки вищої школи», основні поняття «Психології та педагогіки вищої школи», орієнтуватися психологічних аспектах засвоєння знань, в індивідуальних особливостях особистості, що впливають на ефективність навчання, бути обізнаним з колом основних проблем, з якими стикаються студенти в процесі адаптації до ВНЗ і давати їм психологічну оцінку, розуміти психологічні особливості осіб студентського віку.</p> <p>вміти: вміти побудувати ефективну модель взаємодії викладач-студент; вміти налагоджувати спілкування з особами (студентами) різного типу темпераменту, різними здібностями, різними рисами характеру та мотивацією до навчання; вміти знаходити вихід з конфліктних ситуацій; вміти планувати реалізацію індивідуального підходу до студентів.</p>
Ключові слова	Викладачі, студенти, навчання, виховання, розвиток, адаптація, методи навчання, взаємодія.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, семінарських та практичних занять, консультацій.
Теми	СХЕМА КУРСУ**
Підсумковий контроль,	Залік в кінці семестру за результатами поточної успішності.

форма	
Пререквізити	Курс «Психологія та педагогіка вищої школи» базується на знаннях, які студенти отримали з дисциплін: «Педагогіка», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психодіагностика», «Соціальна психологія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, дискусія, рольова гра, робота в малих групах, дебати.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <i>Відповідь на семінарі: 5 балів</i> за заняття максимально (сума 40 балів). <i>Есе – 10 балів</i> максимально. <i>Модуль 1 – 30 балів; Модуль 2 – 20 балів.</i> Залік = сума отриманих в семестрі балів. Академічна доброчесність: студентські роботи повинні бути їх самостійними оригінальними дослідженнями та виражати власні міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку чи екзамену.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні завдання Педагогіки і психології вищої школи. 2. Проблематика Педагогіки та психології вищої школи. 3. Ключові категорії. 4. Навчання. Виховання. Розвиток: характеристика ключових категорій. 5. Адаптації до ВНЗ: суть проблеми. 6. Адаптація, адаптованість, адаптивність: співвідношення понять. 7. Як викладачі можуть сприяти/заважати адаптації студентів-першокурсників до ВНЗ? 8. Як студентська група може сприяти/заважати адаптації першокурсників до ВНЗ? 9. Які труднощі у навчанні можуть виникати у дорослих осіб? 10. Особливості засвоєння навчального матеріалу дорослими. 11. Особливості спілкування в юнацькому віці. 12. Емоційна й вольова сфера в юнацькому віці. 13. Особливості психічних процесів у юнацькому віці. 14. Мотиваційна сфера юнака/юнки. Навчальні мотиви. 15. Що можете порекомендувати першокурсникам, щоб допомогти їм засвоїти великі обсяги навчального матеріалу? 16. Психологічні особливості віку ранньої дорослості. Особливості психічних процесів у період ранньої дорослості. 17. Основні соціальні завдання віку ранньої дорослості. 18. Причини труднощів у навчанні студентів віку ранньої дорослості. 19. Особливості навчання студентів (слухачів) в «Університетах третього віку». 20. Поняття про темперамент і характер. 21. Основні теорії темпераменту. 22. Навчання студентів із різними типами темпераменту. 23. Як 3 основні компоненти спілкування реалізуються у навчальному процесі у ВНЗ? 24. Механізми міжособистісного сприймання. Наведіть приклади з досвіду навчання у ВНЗ. 25. Механізми міжособистісного сприймання. Наведіть приклади з досвіду навчання у ВНЗ. 26. Стили спілкування. Найефективніший стиль спілкування викладача, студента. 27. Комунікативні бар'єри у взаємодії викладач-студент. 28. Бар'єри педагогічного спілкування у навчальному процесі. 29. Конфлікти у навчальному процесі та способи їх розв'язання. 30. Позитивні прийоми спілкування. Типи студентів із якими важко взаємодіяти. Поради викладачу. 31. Типи груп. Етапи створення групи. 32. Групові ролі. Значення ролей в академічній групі. 33. Особливості методів навчання у вищій школі. 34. Лекція: її підготовка й проведення. 35. Семінарські заняття: організація та проведення. 36. Самостійна робота студентів. 37. Оцінювання студентів.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Тиж. / дата	Тема	Форма діяльності	Література (основна)	Завдання (самостійна робота) год.	Термін виконання
Семестр 1					
1-2	Педагогіка і психологія вищої школи як навчальна дисципліна	Лекція Семінар	1. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с. 2. Галузинский В.М. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні / Галузинский В. М., Євтух М. В.– К. : Інтел, 1995. – 168 с.	Педагогіка та психологія вищої школи в історичному аспекті.	2 тижень
3-4 5-6	Студент – як основний суб'єкт навчального процесу ВНЗ. Адаптація до ВНЗ.	Лекція Семінар	1.Машенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи: Курс лекцій. – Кременчук, 2006. – 272 с. 2.Кудіна В.В. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.В. Кудіна, В.І., Юрченко. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.	Основні труднощі навчання першокурсників що пов'язані із новими формами роботи у навчальному закладі.	6 тижень
7-8	Індивідуально-типологічні особливості студентів. Особливості викладання з урахуванням індивідуальних особливостей студентів.	Лекція Семінар	1.Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с. 2.Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.	Складності сприймання навчального матеріалу. Університети «Третього віку».	8 тижень
9-10	Індивідуально-типологічні особливості студентів.	Лекція Семінар	1.Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т унів. «Україна», 2006. – 402 с. 2.Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.	Мотивація студента до навчання. Робота із студентами із різною мотивацією до навчання. Підготовка до семінарського заняття. Підготовка до модуля 1.	10 тижень
11-12	Спілкування у педагогічному процесі вищої школи.	Лекція Семінар	1.Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.	Аналіз причин труднощів у спілкуванні між викладачами та студентами. Конфлікти у педагогічному процесі.	12 тижень
13-14	Психолого-педагогічна	Лекція	1.Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч.	Стили спілкування та їх ефективність у педагогічному	14 тижень

	майстерність викладача. Комунікативні вміння педагога.	Семінар	посібн. для студ. вищих пе. нав. Закл. / В..А. Семиченко. – К. : Вища школа, 2004. – 336 с. 2.Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.І. Слепкань. – К. : Вища школа, 2005. – 240 с.	процесі. Написання есе.	
15-16	Психологія студентської групи.	Лекція Семінар	1.Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т унів. «Україна», 2006. – 402 с. 2.Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К: КСУ, 2004. – 176 с.	Групові ролі та навчальна успішність. Вплив групи на навчання студентів.	16 тиждень
17-18	Методи, форми й засоби навчання у вищій школі	Лекція Семінар	1.Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с. 2.Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К: КСУ, 2004. – 176 с.	Оформлення есе. Підготовка до модуля 2.	18 тиждень